

Sygn. akt III AUa 1029/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja (spr.)
Sędziowie:	SA Małgorzata Pasek SA Elżbieta Gawda
Protokolant: st. prot. sądowy Kinga Panasiuk-Garbacz	

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2019 r. w Lublinie

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o umorzenie należności z tytułu zaległych składek

na skutek apelacji K. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 20 września 2018 r. sygn. akt VIII U 3619/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od K. M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. kwotę 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Elżbieta Gawda Elżbieta Czaja Małgorzata Pasek

Sygn. akt III AUa 1029/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił K. M. umorzenia należności z tytułu składek na:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres 04.2000 r., - 08.2000 r.-02.2003 r. w łącznej kwocie 32 006,62 zł, w tym z tytułu: składek 11 399,57 zł; odsetek – 20 387,05 zł; kosztów upomnienia - 220 zł;

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres 09.2000 r.-02.2003 r. w łącznej kwocie 8 017,75 zł, w tym z tytułu składek – 2808,71 zł; odsetek – 4980,24zł; kosztów upomnienia - 228,80zł;

c) Fundusz Pracy - za okres 04.2000r., 09.2000 r., 11.2000 r. -01.2003 r. w łącznej kwocie 2628,32 zł, w tym z tytułu: składek – 858,19 zł; odsetek – 1550,13 zł; kosztów upomnienia 220 zł.

K. M. odwołał się od powyższej decyzji. Wniósł o jej uchylenie podnosząc, iż ZUS nie wskazał w decyzji kwoty należności jaką winien zapłacić.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 20 września 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia :

K. M. w dniu 15 stycznia 2013 roku wystąpił z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu składek za okres od 1 marca 1999 roku do 31 lipca 2003 roku objęty ustawą dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, wskazując, że z dniem 11 lipca 2003 roku zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 14 marca 2013 roku, określił podlegające umorzeniu kwoty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres 04.2000 r.; 08.2000 r. - 02.2003 r. w łącznej kwocie 29240,38 zł, w tym z tytułu: składek 11399,57 zł; odsetek 17 763,70zł; kosztów upomnienia 77,11 zł;

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres 09.2000 r.- 02.2003 r. w łącznej kwocie 7246,81 zł, w tym z tytułu; składek 2808,71 zł; odsetek 4346,91 zł; kosztów upomnienia 91,19 zł;

c) Fundusz Pracy - za okres 04.2000 r.; 09.2000r. ; 11.2000-01.2003r. w łącznej kwocie 2288,73 zł, w tym z tytułu: składek 858,19 zł; odsetek 1353,22zł; kosztów upomnienia 77,32 zł.

Decyzją z dnia 28 sierpnia 2013 roku ZUS w miejsce zwrotu „podlegają umorzeniu ” określił „iż „umorzeniu będą podlegały” wskazane kwoty:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres 04.2000 r.; 08.2000 r. - 02.2003 r. w łącznej kwocie 29383,27 zł, w tym z tytułu: składek 11399,57 zł; odsetek 17 763,70zł; kosztów upomnienia 220 zł;

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres 09.2000 r.- 02.2003 r. w łącznej kwocie 7384,42 zł, w tym z tytułu; składek 2808,71 zł; odsetek 4346,91 zł; kosztów upomnienia 228,80 zł;

c) Fundusz Pracy - za okres 04.2000 r.; 09.2000r. ; 11.2000-01.2003r. w łącznej kwocie 2431,41 zł, w tym z tytułu: składek 858,19 zł; odsetek 1353,22zł; kosztów upomnienia 220 zł. W decyzjach jak wyżej organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia należności podlegających abolicji jest zapłata należności nieobjętych postępowaniem o umorzenie, które należy uregulować w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji, a niespełnienie tego warunku we wskazanym terminie skutkować będzie odmową umorzenia. Wnioskodawca otrzymał w/w decyzje.

K. M. na dzień wydania decyzji z dnia 28 sierpnia 2013 roku zalegał z należnościami z tytułu składek na własne ubezpieczenie, ale także na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, FPiGŚP za innych ubezpieczonych w kwotach :

<i>Tytuł należności</i>	<i>Okres zaległości</i>	<i>Składki</i>	<i>Odsetki</i>	<i>Koszty upomnienia</i>
--------------------------------	--------------------------------	-----------------------	-----------------------	---------------------------------

Ubezpieczenie społeczne	04.2000 08.2000-02.2003	26169,65	43742,30	142,89
Ubezpieczenie zdrowotne	05.2000 09.2000-02.2003	5246,58	8624,89	142,91
FPIGŚP	06-07.1999 04-05.2000 09.2000 11.2000-02.2003	1989,62	3325343	148,59

W tym czasie postępowanie egzekucyjne było prowadzone przez Naczelnika US . Egzekucja została zawieszona zgodnie z pismem ZUS z dnia 15 stycznia 2013 roku . Pismem z dnia 4 kwietnia 2013 r. ZUS zwrócił się do US o wyliczenie kosztów egzekucyjnych. Wobec nie spłacenia należności nie podlegających umorzeniu w dniu 17 listopada 2014 roku ZUS wydał decyzję o odmowie umorzenia należności z tytułu składek. Decyzja uprawniła się 26 grudnia 2014 roku . W dniu 31 grudnia 2014 roku wnioskodawca złożył kolejny wniosek o umorzenie należyci z za okres od 1 stycznia 2000 roku do 31 lipca 2003 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 27 lutego 2015 roku, stwierdził, iż umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy w kwotach:

a) ubezpieczenia społeczne - za okres 04.2000 r.; 08.2000 r. - 02.2003 r. w łącznej kwocie 32006,62 zł, w tym z tytułu: składek 11399,57 zł; odsetek 20387,05; kosztów upomnienia 220 zł;

b) ubezpieczenie zdrowotne - za okres 09.2000 r.- 02.2003 r. w łącznej kwocie 8017,75 zł, w tym z tytułu; składek 2808,71 zł; odsetek 4980,24 zł; kosztów upomnienia 228,80 zł;

c) Fundusz Pracy - za okres 04.2000 r.; 09.2000r. ; 11.2000-01.2003r. w łącznej kwocie 2628,32 zł, w tym z tytułu: składek 858,19 zł; odsetek 1550,13 zł; kosztów upomnienia 220 zł.

Organ rentowy wskazał, że warunkiem umorzenia należności podlegających abolicji jest zapłata należności nieobjętych postępowaniem o umorzenie, które należy uregulować w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji, a niespełnienie tego warunku we wskazanym terminie skutkować będzie odmową umorzenia. Wnioskodawca otrzymał decyzję w dniu 6 marca 2015 roku. Tego samego dnia ZUS umorzył postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okresy 01-03.2000 r., 05-07.2000 r., 03-07.2003 r. z uwagi na jego bezprzedmiotowość. Pismem z dnia 27 lutego 2015 wnioskodawca został poinformowany o sposobie uzyskania informacji o kwocie należności niepodlegającej umorzeniu.

K. M. na dzień wydania decyzji z dnia 27 lutego 2015 roku zalegał z należnościami z tytułu składek na własne ubezpieczenie, ale także na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, FPIGŚP za innych ubezpieczonych (w części finansowanej przez płatnika i ubezpieczonych) w kwotach:

Tytuł należności	Okres zaległości	Składki	Odsetki	Koszty upomnienia
Ubezpieczenie społeczne	04.2000 08.2000-02.2003	26169,65	43742,30	
Ubezpieczenie zdrowotne	05.2000 09.2000-02.2003	5246,58	8624,89	
FPIGŚP	06-07.1999 04-05.2000 09.2000 11.200-02.2003	1989,62	3325343	

(zestawienie k. 48-50 akta ZUS).

Wobec nie spłacenia należności nie podlegających umorzeniu w dniu 4 maja 2015 roku ZUS wydał decyzję o odmowie umorzenia należności z tytułu składek. Od tej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie do Sądu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach ZUS. Sąd nie uznał za wiarygodnych twierdzeń wnioskodawcy w zakresie braku wiedzy o fakcie posiadania zaległości na poczet należności z tytułu składek nie podlegających umorzeniu bowiem były to należności z tytułu wieloletniego niepłacenia przez niego składek nie tylko na ubezpieczenie samego płatnika, ale co istotne, na ubezpieczenie pracowników, których wnioskodawca zatrudniał. Nadto wnioskodawca po raz drugi składek wniosek o podjęcie postępowania o umorzenie należność, a to uprzednie zakończyło się dla wnioskodawcy niekorzystnie – decyzją odmawiającą umorzenia należności właśnie z uwagi na brak spłaty należności niepodlegających umorzeniu. Nie przekonuje także stanowisko wnioskodawcy, że z faktu prowadzonej egzekucji wyegzekwowano od niego kwotę 155 827,18 zł wobec czego stracił rozeznanie co do zadłużenia w ZUS. Egzekucja na którą powołuje się wnioskodawca była to egzekucja komornicza na poczet zobowiązań wnioskodawcy za wykonane usługi i wynagrodzenia pracownicze, zatem z żaden sposób nie mogły mieć wpływu na zobowiązania publiczno- prawne wymienionego. Nadto wnioskodawca w toku procesu przyznał, iż zatrudniał pracowników i nie płacił składek na ubezpieczenie pracownicze.

Sąd uznał za rzetelne i zasługujące na akceptację wyliczenia ZUS w zakresie stanu należności z tytułu składek, które nie zostały przez wymienionego uiszczone bowiem w tym zakresie stanowisko ZUS zgodne jest z dokumentami w zakresie zestawienia dokonanych wpłat. Wnioskodawca nie przedstawił natomiast dowodów dokonania wpłat tytułem zaległych należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu na dzień wydania zaskarżonej decyzji, zatem przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie rozliczenia konta wnioskodawcy w toku postępowania przedmiotowego postępowania z uwagi na zakres kognicji Sądu jest niecelowe i nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd wskazał, że wbrew wywodom wnioskodawcy ZUS wykazywał stan zaległości konsekwentnie w tych samych kwotach co do należności głównej, a zmianie ulegały jedynie wysokość odsetek, kosztów upomnienia, a te wartości ulegają zmianie w zależności od daty na jaką są wyliczane. Jedynie pismo z dnia 3 stycznia 2018 roku wykazało kwotę główną składek na ubezpieczenie zdrowotne i FPIGŚP odmiennie niż uprzednio, ale na wezwanie Sądu ZUS

dokonał ponownie wyliczenia i kolejne wyliczenia zawierają kwoty w tożsamej wysokości. Pismo z dnia 13 lipca 2018 roku wskazuje stan zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie wnioskodawcy i pracownicze wraz z odsetkami na pomniejszone o kwoty umorzone z powodu przedawnienia zatem także nie podważają prawidłowości kwot wykazanych w piśmie z dnia 3 kwietnia 2018 roku i zestawienia ZUS, które było sporządzone na dzień wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U.2012 poz.1551) na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2017 poz. 1778 tekst jednolity ze zm.), która m.in. przed dniem 1 września 2012 roku zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji, o której mowa w ust. 8 umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Powołana ustawa zawiera ustawowy warunek umorzenia zaległości składkowych wynikających z art. 1 ust. 1 i 6, który został określony w art. 1 ust. 10 tej ustawy. Zgodnie z nim, warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1 (decyzji o umorzeniu należności), niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 września 2017 r. (II UZ 49/17 LEX nr 2390737) wskazał dokonując analizy powołanego stanu prawnego, iż ustawa nie wprowadza możliwości umownego ustalania warunków umorzenia należności. Ustawodawca, określając warunki umorzenia, posługuje się zwrotem o "nieposiadaniu niepodlegających umorzeniu składek". W świetle treści całej ustawy nie budzi wątpliwości, że chodzi o składki nieopłacone w ustawowym terminie (wraz z pozostałymi wymienionymi w art. 1 ust. 10 tej ustawy abolicyjnej należnościami) i to według stanu na dzień wydania decyzji o umorzeniu należności, co wyraźnie zostało wyartykułowane w komentowanym przepisie ("na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1"). Stan ten nie jest znany na dzień wydania decyzji ustalającej warunki umorzenia należności, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej (nawet w przypadku zakończenia pozarolniczej działalności przed wydaniem decyzji warunkowej w odniesieniu np. do odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych). Nie ma zatem obiektywnej możliwości skonkretyzowania w takiej decyzji rodzaju, okresów i kwot niepodlegających umorzeniu składek. Jest to więc warunek możliwy do zweryfikowania na dzień podjęcia decyzji co do umorzenia należności i dlatego nie może być sformułowany w decyzji inaczej niż przez przywołanie treści stosownego przepisu (tak też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3.10.2017 II UZ 45/17 LEX nr 2397611; z dnia 18 kwietnia 2018 r. III UZ 5/18 LEX nr 2497591).

Sąd Najwyższy wskazał, że istota sprawy sądowej z odwołania od decyzji organu rentowego z art. 1 ust. 13 rozważanej ustawy z polega na rozstrzygnięciu, czy organ rentowy wydawał prawidłową decyzję, a zatem czy rzeczywiście miał podstawy do wydania decyzji z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy, gdy odmówił umorzenia należności., natomiast nie jest nią kwestia prawidłowości decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy jako decyzji ustalającej warunki umorzenia należności. Między decyzją z art. 1 ust. 8 ustawy a decyzją z art. 1 ust. 13 ustawy występuje jedynie taki związek, że ustalenie w decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy kwot należności podlegających umorzeniu wiąże w postępowaniu w sprawie wydania decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy w zakresie kwot i okresów uznanych ostateczną decyzją za obejmujące składki podlegające umorzeniu. Okoliczność, czy w decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy sprecyzowano kwotę należności niepodlegających umorzeniu nie jest przesłanką wydania decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy. Decyzja z art. 1 ust. 13 ustawy jest decyzją wykonawczą w stosunku do decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, która jest decyzji podstawą. Niezaskarżenie decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, bądź

uprawomocnienie się tej decyzji w wyniku rozstrzygnięcia sądowego wyłącza możliwość kwestionowania zawartego w niej rozstrzygnięcia w postępowaniu z odwołania od decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy. To decyzja ustalająca warunki umorzenia służy weryfikacji kwoty należności podlegających umorzeniu, natomiast jeśli chodzi o wysokość zaległości składkowych niepodlegających umorzeniu, to o tym wiążąco wypowiada się decyzja w przedmiocie umorzenia. Beneficjentem ustawy może zostać osoba, która przed umorzeniem należności podlegających abolicji, ureguluje pozostałe ciężące na nim zobowiązania z tytułu składek (należności niepodlegające umorzeniu), a więc nie tylko dotyczące okresu od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r., bowiem warunku z art. 1 ust. 10 ustawodawca nie zamknął datą 28 lutego 2009 r., określając jedynie datę początkową okresu "nieposiadania składek" - 1 stycznia 1999 r. Interpretacja omawianych przepisów nie może zatem doprowadzić do sytuacji, w której z dobrodziejstwa ustawy skorzysta dłużnik zalegający z opłatą składek już po wydaniu decyzji ustalającej warunki umorzenia należności. Sąd Najwyższy odnosząc się do argumentacji Sądów Apelacyjnych, które były przedmiotem analizy w sprawach zawisłych na skutek postępowania zażaleniowego nie podzielił stanowiska Sądów Apelacyjnych o istotnym ograniczeniu dostępu do określonego uprawnienia ustawowego (uzyskania w przyszłości decyzji o umorzeniu niezapłaconych składek), co, jak należy rozumieć, wynikałoby z braku precyzyjnego określenia, ile wynoszą zaległości składkowe niepodlegające umorzeniu.

Sąd podniósł, że wnioskodawca przywołuje właśnie tej treści wyroki Sądów Apelacyjnych w swym odwołaniu. Tymczasem interes płatnika składek w tym zakresie dostatecznie zabezpiecza art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, uprawniający zainteresowanego do wystąpienia z wnioskiem o wydanie decyzji określającej wysokość zaległości składkowych, nie mówiąc już o tym, że należycie dbający o swoje interesy płatnik powinien na bieżąco monitorować opłacanie składek pod kątem ewentualnego zadłużenia, także zwracając się o stosowne informacje do organu rentowego lub przy zastosowaniu udostępnianego przez ZUS programu Płatnik (tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 8 marca 2016 r., III AUa 1693/15, LEX nr 2012837).

Wnioskodawca nie tylko, iż miał pełną świadomość niedokonywania przez cały sporny okres wpłat na poczet należnych składek na ubezpieczenie własne i pracownicze, ale miał także świadomość treści decyzji ZUS z dnia 17 listopada 2014 roku i o odmowie umorzenia należności z tytułu składek wobec niespełniania przez niego warunku tej samej jak w decyzji zaskarżanej w sprawie, a mimo tego nie poczynił żadnych ustaleń w ZUS o stanie swego zadłużenia. W niniejszym przypadku termin 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia upłynął z dniem 6 marca 2016 r. Sąd podkreślił, że wnioskodawca pozostał całkowicie bierny. Tym samym całkowicie niemożliwe stało się umorzenie należności zgodnie z jego wnioskiem z dnia 30 grudnia 2014 roku. Nie można także abstrahować, że decyzja z art. 1 ust. 8 wydana w stosunku do wnioskodawcy w dniu 27 lutego 2015 roku jest ostateczna, ponieważ nie została przez niego zaskarżona. Decyzja ta wiąże organ rentowy a uchylenie decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy nie prowadzi do uchylenia decyzji art. 1 ust. 8 ustawy ani nie stwarza organowi rentowemu sytuacji pozwalającej wzruszyć decyzję z art. 1 ust. 8 ustawy w trybie nadzwyczajnym. Decyzja z art. 1 ust. 13 ustawy jest bowiem decyzją wykonawczą w stosunku do decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, która jest decyzją podstawą. Niezaskarżenie decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, bądź uprawomocnienie się tej decyzji w wyniku rozstrzygnięcia sądowego wyłącza możliwość kwestionowania zawartego w niej rozstrzygnięcia w postępowaniu z odwołania od decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy. Art. 1 ust. 11 ustawy wprost wiąże bieg terminu spłaty niepodlegających umorzeniu należności z uprawomocnieniem się decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy a nie z ustaleniem w tej decyzji kwot należności niepodlegających umorzeniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2018 r. III UZ 5/18 LEX nr 2497591).

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Od tego wyroku apelację złożył wnioskodawca zaskarżając wyrok w całości. Wnosił o uchylenie wyroku do ponownego rozpoznania. Wyrokowi zarzucał naruszenie prawa materialnego i procesowego wskazując, że organ w decyzji określającej warunki umorzenia nie wskazał kwot niepodlegających umorzeniu, zarzucał, że sąd dopuścił się naruszenia przepisów postępowania art. 131 par. 1 w zw. z art. 128 par. 1 i art. 9 par. 1 oraz art. 278 par. 1 wobec rozbieżności w informacjach przedstawionych przez ZUS zdaniem skarżącego konieczne było powołanie

biegłego celem wyliczeni zadłużenia. Dodatkowo w toku postępowania apelacyjnego powoływał się na przedawnienie należności.

Sąd Apelacyjny zważył.

Apelacja jest niezasadna.

Stan faktyczny w sprawie został prawidłowo przedstawiony przez Sąd I instancji. Ustalenia i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny podziela, przyjmuje za własne i nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 roku o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność na wniosek osoby umarza się nieopłacone składki na ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do dnia 28 lutego 2009 roku oraz należne od nich odsetki, opłaty, koszty upomnienia i egzekucyjne. Warunkiem umorzenia należności jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o umorzeniu należności, niepodlegających umorzeniu składek do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, oraz należnych od tych składek odsetek, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych. W świetle przytoczonego przez Sąd I instancji i ugruntowanego ostatecznie orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych wynika, że istotą sprawy sądowej z odwołania od decyzji organu rentowego z art. 1 ust. 13 rozważnej ustawy nie może być kwestia prawidłowości decyzji ustalającej warunki umorzenia należności. Okoliczność, czy w decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy sprecyzowano kwotę należności niepodlegających umorzeniu nie jest przesłanką wydania decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy. Decyzja z art. 1 ust. 13 ustawy jest decyzją wykonawczą w stosunku do decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, która jest decyzją podstawą. Niezaskarżenie decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, bądź uprawomocnienie się tej decyzji w wyniku rozstrzygnięcia sądowego wyłącza możliwość kwestionowania zawartego w niej rozstrzygnięcia w postępowaniu z odwołania od decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy.

Prawidłowo Sąd Okręgowy wskazał, że interes płatnika składek dostatecznie zabezpiecza art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, uprawniający zainteresowanego do wystąpienia z wnioskiem o wydanie decyzji określającej wysokość zaległości składekowych. Należycie dbający o swoje interesy płatnik powinien na bieżąco monitorować opłacanie składek pod kątem ewentualnego zadłużenia, także zwracając się o stosowne informacje do organu rentowego lub przy zastosowaniu udostępnianego przez ZUS programu Płatnik.

Wnioskodawca w toku procesu przyznawał, że posiada należności nie podlegające umorzeniu. Tym samym, kwestionowanie przez niego samych ich wysokości nie ma znaczenia dla oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji i przeprowadzanie dowodu z opinii biegłego sądowego w zakresie rozliczenia konta wnioskodawcy w toku przedmiotowego postępowania z uwagi na zakres kognicji Sądu było bezprzedmiotowe. Niezależnie od powyższego podkreślić należy, że w toku procesu organ rentowy przedstawiał wyliczenia w zakresie stanu należności dłużnika z tytułu składek, powołując się na dokumenty i zestawienia dokonanych wpłat. Wnioskodawca nie przedstawił natomiast dowodów dokonania wpłat tytułem zaległych należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu na dzień wydania zaskarżonej decyzji. Organ rentowy odnosił się szczegółowo do zarzutów wnioskodawcy podnoszonych w toku postępowania.

Potrzeba powołania biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego przekonania strony, że wiedza fachowa biegłego danej specjalności jest konieczna dla wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 listopada 2017 r., sygn. akt III APa 9/17), LEX nr 2463415). W toku postępowania przed Sądem Okręgowym ubezpieczony nie przedstawił żadnych merytorycznych argumentów, przemawiających za koniecznością powołania biegłego i które mogłyby podważyć prawidłowość zaskarżonej w tej sprawie decyzji i brak było podstaw do uznania by do rachunkowych wyliczeń winien zostać powołany biegły.

Jak prawidłowo ustalił Sąd I instancji, wnioskodawcy znana była decyzja ZUS z dnia 17 listopada 2014 roku o odmowie umorzenia należności z tytułu składek wobec niespełniania przez niego warunku jak w decyzji zaskarżanej w sprawie, a mimo tego nie poczynił żadnych ustaleń w ZUS o stanie swego zadłużenia. W niniejszym przypadku termin 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji o warunkach umorzenia upłynął z dniem 6 marca 2016 r. Wnioskodawca pozostał całkowicie bierny. Tym samym całkowicie niemożliwe stało się umorzenie należności zgodnie z jego wnioskiem z dnia 30 grudnia 2014 roku. Decyzja z art. 1 ust. 8 wydana w stosunku do wnioskodawcy w dniu 27 lutego 2015 roku jest ostateczna, ponieważ nie została przez niego zaskarżona. Decyzja ta wiąże organ rentowy. Niezaskarżenie decyzji z art. 1 ust. 8 ustawy, bądź uprawomocnienie się tej decyzji w wyniku rozstrzygnięcia sądowego wyłącza możliwość kwestionowania zawartego w niej rozstrzygnięcia w postępowaniu z odwołania od decyzji z art. 1 ust. 13 ustawy.

Odnośnie twierdzeń wnioskodawcy co do przedawnienia należności trzeba podkreślić, że zakres postępowania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznacza treść zaskarżonej decyzji. W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego Sąd I instancji kontroluje jej zgodność z prawem, a Sąd II instancji - prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji w odniesieniu do stanu rzeczy (faktycznego i prawnego) istniejącego w chwili wydania przez organ rentowy decyzji. O zasadności rozstrzygnięcia organu decydują zatem zawsze okoliczności istniejące w chwili wydania decyzji, natomiast postępowanie sądowe ma charakter odwoławczy, sprawdzający i weryfikujący. Przedmiotem sporu na etapie postępowania apelacyjnego jest decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiająca umorzenia należności, wobec posiadania przez wnioskodawcę należności niepodlegających umorzeniu. Kwestia przedawnienia, podnoszona dopiero na etapie postępowania apelacyjnego nie mogła być zatem przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu, a ewentualne zarzuty w tym zakresie może wnioskodawca przedstawiać w toku odrębnego postępowania.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł, na podstawie art. 385 k.p.c., jak w sentencji.

Orzekając o kosztach postępowania za II instancję Sąd oparł się na treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz.1804 ze zm.).